

Враховуючи вищевикладене, необхідно законодавчо закріпити порядок визначення і встановлення трудових обов'язків працівника. Відкритим залишається питання про межі свободи роботодавця.

Література

1. Ковалев Н. Установление трудовой функции рабочего или служащего – обязательное условие трудового договора / Н. Ковалев // Советская юстиция. – 1980. – № 11. – С. 15–20.

2. Сойфер В. Г. Трудовая функция научного работника / В. Г. Сойфер // Правовые средства регулирования труда в развитом социалистическом обществе: межвузовский сборник научных трудов. – Свердловск, 1977. – Вып. 55. – 154 с.

3. Симорот З. К., Мацюк А. Р., Монастырский Е. А., Данченко Н. И. Применение законодательства, регулирующего дисциплину труда рабочих и служащих. – К.: Наукова думка, 1980. – 235 с.

4. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 11: Трудове право. – Харків: Право, 2018. – 776 с.

УДК 349.2 (043.2)

Дігтяренко Г. В., аспірантка,
головний спеціаліст Департаменту
з питань запобігання політичній корупції,
Національне агентство з питань запобігання корупції, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

Відповідно до статті 1 Закону України «Про державну службу» державна служба – це публічна, професійна, політично неупереджена діяльність із практичного виконання завдань і функцій держави. Державний службовець – це громадянин України, який займає посаду державної служби в органі державної влади, іншому державному органі, його апараті, одержує заробітну плату за рахунок коштів державного бюджету та здійснює встановлені для цієї посади повноваження, безпосередньо пов'язані з виконанням завдань і функцій такого державного органу, а також дотримується принципів державної служби [1].

Частиною третьою статті 5 Закону України «Про державну службу» встановлено, що дія норм законодавства про працю поширюється на державних службовців у частині відносин, що не врегульовані цим Законом [1]. Це положення залишає відкритим питання з приводу того, якою галуззю права регулюються службово-трудова відносини, що виникають між державними службовцями та державними органами,

установами, організаціями. Однак, встановлений у Законі України «Про державну службу» 2015 року підхід відокремлює його положення від законодавства про працю без урахування того, що за своєю галузевою належністю відповідні положення вказаного Закону є частиною законодавства про працю. Адже, між державним службовцем і державним органом, в якому він проходить державну службу, виникають трудові відносини, в яких державний службовець є працівником, з яким укладається трудовий договір, а державний орган – роботодавцем. Крім того, запровадження вказаного підходу суттєво знижує рівень захисту трудових прав державних службовців. Помилковість відокремлення положень цього Закону, що регулюють працю державних службовців, від законодавства про працю виявляється ще й у тому, що жоден аспект праці державних службовців у ньому не врегульовано так повно, як у законодавстві про працю [2, с. 103].

Пріоритетними при регулюванні правовідносин державних службовців у сфері праці є норми спеціальних законів, а норми трудового законодавства підлягають застосуванню лише у випадках, якщо нормами спеціальних законів не врегульовано спірних відносин, та коли про можливість такого застосування прямо зазначено у спеціальному законі. Проте, вирішальним при визначенні сфери дії трудового законодавства на правове регулювання відносин державних службовців під час реалізації їх права на працю, має бути те, що незважаючи на специфіку трудової функції державного службовця, яка полягає у виконанні завдань і функцій держави, все ж службовець підлягає господарській владі суб'єкта призначення, організаційно підпорядкований йому щодо місця виконання роботи, режиму роботи, конкретного її змісту та обсягу. Отже, ці відносини за своєю природою є трудовими [2, с. 104].

На думку М. І. Іншина, трудові відносини державних службовців одночасно належать до сфери дії норм як трудового права України, так і інших галузей права. Відносини, в які вступають державні службовці, мають складну структуру, що відображається на суб'єктному складі. Як носії владних повноважень вони можуть бути суб'єктом трудових і державно-управлінських відносин, що залежить від сфери реалізації повноважень. Це зумовлено комплексним характером правового статусу зазначеної категорії працівників, який інтегрує в собі адміністративно-правовий і трудовий статуси. Правове регулювання останнього становить собою типовий випадок взаємодії норм різних галузей права у певній сфері діяльності [3, с. 140].

Як зазначав О. І. Процевський, у сучасних умовах розвитку інформаційного суспільства практично неможливо об'єктивно досягти «стерилізації» однієї галузі права від іншої і вважати її виключно приватною. Віднесення трудового права до приватного є умовним для зручності сприйняття особливостей трудових правовідносин і врахування

потреб людини [4, с. 152–153].

О. Луценко слушно наголошує, що в умовах глобалізації поглиблюється конвергенція приватного і публічного права, у процесі якої приватне і публічне право не розчиняються одне в одному, не утворюють нового правового феномену, а зберігають свою юридичну сутність, галузеві специфічні особливості і системні ознаки, які знаходять відображення у структурних елементах відповідних методів правового регулювання. Тому, як приватноправовий, так і публічно-правовий методи регулювання виконують двоєдину соціальну функцію трудового права, яка полягає у забезпеченні рівноваги інтересів, що відображають вимоги особистої свободи та загальне благо (публічний інтерес) [5, с. 161].

Отже, реалізуючи свої повноваження, державний службовець особисто виконує трудову функцію, підпорядковується службовій дисципліні, загальнодержавним та локальним спеціальним правилам. А відносини у сфері праці вищезазначених працівників належать до сфери дії трудового права, але з урахуванням специфіки їх роботи, обов'язків, що покладаються на них, насамперед, стосовно службових функцій державних службовців та їх відповідальності.

Література

1. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 4. – Ст. 43.
2. Величко Л. Ю. Дія норм трудового права на правове регулювання праці державних службовців / Л. Ю. Величко // Актуальні проблеми державного управління: зб. наук. пр. – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2017. – Вип. 1 (51). – С. 102–106.
3. Іншин М. І. Проблеми правового регулювання праці державних службовців України: дис. ... д-ра юрид. наук / М. І. Іншин. Харків, 2005. – 452 с.
4. Процевський О. І. Методологічні засади трудового права: монографія / О. І. Процевський. – Харків: ХНАДУ, 2014. – 260 с.
5. Луценко О. Є. Галузева належність дисциплінарної відповідальності державних службовців України / О. Є. Луценко // Право та інновації. – 2016. – № 1 (13). – С. 159–165.